

Anna Palm

Enhetschef myndighetsenheten/förvaltningsjurist

Remiss: Promemoria En mer likvärdig och effektiv skoltillsyn

Förslag till beslut

Barn- och skolnämnden beslutar
att ställa sig bakom förslagen i promemorian.

Sammanfattning

Utbildningsdepartementet har skickat promemorian En mer likvärdig och effektiv skoltillsyn på remiss med möjlighet för Lunds kommun att lämna yttrande senast den 14 december 2020.

Kommunkontoret har skickat remisshandlingarna till barn- och skolnämnden för yttrande inför behandling i kommunstyrelsen.

I promemorian lämnas förslag på hur Skolinspektionens tillsyn kan bli mer effektiv och likvärdig mellan kommunala och fristående huvudmän. Ett av förslagen är att den nuvarande mest ingripande sanktionen vid brister i kommunala skolor – statliga åtgärder för rättelse – som huvudregel ersätts med ett verksamhetsförbud tills vidare. Det innebär att även kommunala skolor med stora brister kommer att kunna stängas och inte kan öppnas igen förrän bristerna är åtgärdade.

Barn- och skolförvaltningen bedömer förslagen i promemorian som rimliga och föreslår därför barn- och skolnämnden att ställa sig bakom dessa.

Underlag för beslutet

- Barn- och skolförvaltningens tjänsteskrivelse 2020-10-20, Promemoria En mer likvärdig och effektiv skoltillsyn
- Promemorian "En mer likvärdig och effektiv skoltillsyn"

Ärendet

Bakgrund

Utbildningsdepartementet ger i promemorian "En mer likvärdig och effektiv tillsyn" förslag på hur Skolinspektionens mer ingripande

2020-10-20

Diarienummer

BSN 2020/6170

sanktioner kan bli mer effektiva och likvärdiga mellan fristående och kommunala huvudmän.

Syftet med tillsyn är att kontrollera om skolor uppfyller de lagar och föreskrifter som gäller samt fatta beslut för att huvudmän ska åtgärda brister. Om en huvudman inte rättar sig efter Skolinspektionens beslut, och om missförhållandet är allvarligt, kan Skolinspektionen besluta om mer ingripande sanktioner. Regelverket för tillsynen skiljer sig idag åt mellan kommunala och fristående huvudmän vad gäller mer ingripande sanktioner. Gällande fristående huvudmän kan Skolinspektionen återkalla godkännandet/medgivandet eller rätten till bidrag, vilket i praktiken innebär att skolan stängs ned. Vad gäller kommunala huvudmän tillämpas i stället bestämmelserna om statliga åtgärder för rättelse på kommunens bekostnad, vilket innebär att det i nuläget inte inom ramen för tillsynen är möjligt att beordra en kommunal skola att stänga trots att det är fråga om allvarliga och upprepade missförhållanden (s. 13, 62).

Redan enligt nuvarande ordning finns en möjlighet att stoppa driften vid en kommunal skola genom ett tillfälligt verksamhetsförbud. Ett sådant beslut gäller tills vidare, men högst sex månader (s. 65). I promemorian påtalas att tillsynen bör vara så likvärdig som möjligt. Regelverket för tillsynen föreslås därför ändras så att den nuvarande mest ingripande sanktionen vid brister i kommunala skolor – statliga åtgärder för rättelse – som huvudregel ersätts med ett verksamhetsförbud tills vidare. Det innebär att även kommunala skolor med stora brister kommer att kunna stängas och inte kunna öppnas igen förrän bristerna är åtgärdade (s. 7). I promemorian lyfts det dessutom fram problem gällande "statliga åtgärder för rättelse": Det är ofta svårt för Skolinspektionen att avgöra vilka åtgärder som behövs för att rätta till bristerna, och i vissa situationer riskerar de statliga åtgärderna bli mycket ingripande i den kommunala självstyrelsen (s. 63).

I vissa fall – till exempel i mycket små kommuner där bara en skola erbjuder utbildning för alla grundskolans årskurser – kan ett verksamhetsförbud i praktiken vara mycket svårt att genomföra. Den nuvarande möjligheten att ingripa genom statliga åtgärder för rättelse bör därför finnas kvar som en undantagslösning för de fall då det visserligen finns förutsättningar för ett verksamhetsförbud, men ett sådant med hänsyn till omständigheterna bedöms vara olämpligt.

Ett beslut om verksamhetsförbud kommer kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Det kommer finnas möjlighet för en kommun att begära inhibition av beslutet hos förvaltningsrätten.

Förändringarna i skollagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

2020-10-20

Diarienummer

BSN 2020/6170

Föredragning

Genom en mer likvärdig skoltillsyn kan likvärdiga förutsättningar för en bra skolgång för barn och unga skapas oberoende av huvudman. Sammantaget bedömer därför barn- och skolförvaltningen att förslagen i promemorian är rimliga och föreslår att barn- och skolnämnden ställer sig bakom dessa.

Beredning

Ärendet har beretts inom skolkontoret. Avstämning har skett med utbildningsförvaltningen.

Utbildningsnämnden, som också fått remisshandlingarna från kommunkontoret, beslutade den 14 oktober 2020 att ställa sig bakom förslagen i promemorian.

Barnets bästa

Genom ett mer likvärdigt kontroll- och sanktionsinstrument mot alla skolor kan förslagen skapa mer likvärdiga förutsättningar för barn och unga oberoende av skolform.

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser för barn- och skolnämnden bedöms föreligga.

Jytte Lindborg
Skoldirektör

Linda Abrahamsson
Kvalitets- och myndighetschef

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Kommunstyrelsen